

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

400

Vragen van het lid **Karabulut** (SP) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie over *de bewapening van de LCF-fregatten* (ingezonden 11 oktober 2017).

Antwoord van Minister **Bijleveld-Schouten** (Defensie), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 14 november 2017).

Vraag 1

Hebt u kennis genomen van het rapport «LCF-fregatten en het nucleair evenwicht»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de opvatting dat Rusland een Ballistic Missile Defence (BMD)-capaciteit in Nederlands of Belgisch bezit kan opvatten als strategisch doelwit? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat betekent dat in uw opvatting over het strategisch evenwicht in Europa?

Vraag 3

Deelt u de analyse dat er sprake is van een Europees raketschild als Nederland en/of België de SM-3 raket aanschaffen en daarmee de wapentechnologische balans in Europa veranderen? Zo nee, wat is uw analyse?

Antwoord 2 en 3

De Navo heeft een *Ballistic Missile Defence* (BMD-)systeem ontwikkeld voor de bescherming van het Europese deel van het Navo-grondgebied tegen raketdreigingen van buiten het Euro-Atlantisch gebied. Bondgenoten, waaronder Nederland, leveren op vrijwillige basis sensor- of interceptorcapaciteit aan het BMD-systeem van de Navo.

Het BMD-systeem is niet in het bijzonder ontwikkeld voor de bescherming van het bondgenootschap tegen ballistische raketten die vanuit Rusland worden afgevuurd. Het is ook geen raketschild dat volledige bescherming biedt tegen alle raketdreigingen. Het BMD-systeem van de Navo verstoort het strategische evenwicht in Europa dan ook niet.

¹ «LCF-fregatten en het nucleair evenwicht», <http://www.stopwapenhandel.org/raketschild>

Vraag 4

Is het waar dat België besloten heeft de SM-3 aan te schaffen? Zo ja, wanneer is die beslissing genomen? Zo nee, om welke redenen ziet België af van de aanschaf?

Antwoord 4

België en Nederland zijn voornemens samen hun M-fregatten te gaan vervangen. Beide landen hebben de precieze uitvoering van hun eigen fregatten nog niet vastgesteld. De nieuwe Belgische fregatten zullen mogelijk geschikt worden gemaakt om ballistische raketten buiten de dampkring te onderscheppen. België heeft geen concrete voornemens voor de aanschaf van SM-3 raketten.

Vraag 5

Is het waar dat het LCF-fregat De Ruijter thans deelneemt of zeer onlangs heeft deelgenomen aan de oefening Formidable Shield, waarbij het sensorcapaciteit aan een Amerikaans marineschip levert die op basis daarvan een SM-3 raket afvuurt zodat een ballistische raket kan worden vernietigd?² Gaat het daarbij om Smart-L Extended Long Range-radar van Thales? Zo nee, wat zijn dan de feiten?

Antwoord 5

Ja, het Luchtverdedigings- en Commandofregat (LC-fregat) Zr.Ms. De Ruyter heeft van 25 september tot 18 oktober deelgenomen aan de Navo-oefening *Formidable Shield* 2017. Tijdens deze oefening zijn verdedigingssystemen en -concepten getest die onderdeel kunnen zijn van de verdediging van het Europese deel van het Navo-grondgebied tegen ballistische raketten. Meer Navo-landen, waaronder de Verenigde Staten, hebben deelgenomen aan deze oefening. Een belangrijke doelstelling van de oefening was de verbetering van de informatie-uitwisseling en de interoperabiliteit. Zr.Ms. De Ruyter heeft tijdens deze oefening software van de SMART-L radar getest tijdens het onderscheppen van een ballistische oefenraket door een Amerikaans marineschip. De oefening is succesvol verlopen.

Vraag 6

Deelt u de analyse dat de Smart-L Extended Long Range-radar onderdeel uitmaakt van het NAVO-raketschild? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

De SMART-L radars op de vier LC-fregatten worden momenteel gemoderniseerd waardoor de schepen in staat zullen zijn om ballistische raketten in een vroeg stadium op te sporen. Vanaf 2020 zal Nederland daarmee beschikken over een maritieme BMD-sensorcapaciteit die geschikt is voor het BMD-systeem van de Navo. Zoals toegelicht in het antwoord op de vragen 2 en 3 kan dit systeem echter niet worden beschouwd als een raketschild.

Vraag 7

Herinnert u zich uw opvatting dat de invoering van «shooter»-capaciteit voor het LCF-fregat nu niet aan de orde is?³ Wanneer verwacht u een beslissing te nemen over het al dan niet aanschaffen van de SM-3 raket voor het LCF-fregat?

² «Waarom is Formidable Shield één van de belangrijkste marine-oefeningen in jaren?»

Hoofdrollen: een Amerikaanse destroyer en Zr.Ms. De Ruyter. Deze twee schepen staan centraal in de finale van Formidable Shield als er een ballistische raket wordt gelanceerd, vanaf een eiland bij Schotland, die vervolgens de ruimte in gaat en met tienduizenden kilometers per uur door de ruimte zoekt richting een gebied in de Atlantische Oceaan. Voordat dat punt is bereikt, moet de raket echter een frontale botsing hebben gehad met een raket van de Amerikaanse destroyer.

<https://marineschepen.nl/dossiers/waarom-is-formidable-shield-2017-zo-belangrijk.html>

³ Brief van de Minister van Defensie, d.d. 19 januari 2017; 33 279 nr 21 «Over de toekomstige verwerving, pooling en het onderhoud van een shooter capaciteit is in dit stadium nog niets bekend.» <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33279-21.html>.

Antwoord 7

Ja, ik ben bekend met de brief waarnaar wordt verwezen. Het kabinet zal te zijner tijd de Kamer informeren over besluiten over de toekomstige inrichting van de krijgsmacht.

Vraag 8

Deelt u de analyse dat Standard Missile-3 (SM-3) raketten kunnen bijdragen aan de proliferatie van kernwapens en rakettechnologie? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid af te zien van de verwerving van de SM-3 raket voor het LCF-fregat? Kunt u dat toelichten?

Antwoord 8

Nee, die analyse deel ik niet. Zoals uiteengezet in het antwoord op de vragen 2 en 3 tast het BMD-systeem van de Navo, waarvan SM-3 raketten deel kunnen uitmaken, het strategische evenwicht in Europa niet aan. De proliferatie van kernwapens en rakettechnologie is een fundamenteel ander vraagstuk. Het doel van het BMD-systeem is, zoals gezegd, de bescherming van het Europese deel van het Navo-grondgebied tegen de dreiging van ballistische raketten van buiten het Euro-Atlantische gebied, en Nederland levert daaraan een bijdrage.